

Grunnlag for teknisk justering av elsertifikatkvoten

Norge og Sverige har siden 1. januar 2012 hatt et felles marked for elsertifikater.

Rammene for elsertifikatmarkedet er regulert i en avtale mellom Norge og Sverige, samt lov og forskrift. Ifølge artikkel 2 i avtalen skal Norge tilstrebe å annullere elsertifikater tilsvarende en produksjon på 13,2 TWh i 2020. For perioden fra og med januar 2012 til og med 31. desember 2035 skal Norge tilstrebe at det blir annullert elsertifikater tilsvarende 198 TWh fra anlegg som er satt i drift etter 1. januar 2012. Norge må i tillegg annullere elsertifikater tilsvarende produksjonen som inngår i den norske overgangsordningen. Den norske overgangsordningen er en ordning som har gitt norske kraftverk som ble satt i drift før 1. januar 2012 og oppfyller vilkårene i elsertifikatloven § 8, rett til å delta i elsertifikatmarkedet.

For å overholde forpliktelsene i avtalen må det fastsettes elsertifikatkvoter som sikrer at det blir annullert et tilstrekkelig antall elsertifikater i Norge. Kvotene for de enkelte årene skal ifølge artikkel 6 fastsettes med utgangspunkt i en lineær opptapping mot 2020. I tillegg må Norge annullere sertifikater tilsvarende produksjonen som inngår i den norske overgangsordningen.

Kravene om annullering omtales gjerne som Norges finansieringsforpliktelse. Teknisk justering av årlige elsertifikatkvoter gjennomføres for at Norge skal møte finansieringsforpliktelsen. NVE følger med i utviklingen og foreslår teknisk justering når det er nødvendig.

Hvordan beregne nye elsertifikatkvoter?

Da Norge sluttet seg til et felles elsertifikatmarked med Sverige i 2012 ble det utarbeidet en norsk kvotekurve fram til 2035. Kvotene er beregnet ved å dividere forventet antall annullerte elsertifikater for det enkelte år med et estimat for beregningsrelevant forbruk. Hva som inngår i det beregningsrelevante elforbruket er gitt av elsertifikatforskriften.

Dersom det er kommet ny kunnskap som tilsier at det må forventes at det blir annullert for mange eller for få elsertifikater i forhold til finansieringsforpliktelsen, kan det være aktuelt å justere elsertifikatkvotene fram mot 2035. Ny kunnskap om beregningsrelevant elforbruk og/eller produksjon fra anlegg som inngår i overgangsordningen kan utløse behov for slike justeringer.

Den tekniske justeringen kan ses på som todelt: Det ene elementet er justering basert på kjente, historiske størrelser om antall elsertifikater som faktisk er annullert, og faktisk produksjon fra kraftverk i overgangsordningen. Denne justeringen gjennomføres i utgangspunktet på neste års kvote. Det andre elementet er justering av kvotene basert på nye estimater på framtidig beregningsrelevant elforbruk og framtidig produksjon fra kraftverk som inngår i overgangsordningen.

NVEs forslag til nye elsertifikatkvoter 2025-2035

NVE foreslår å endre elsertifikatkvoten for 2026 basert på hva som faktisk ble produsert i overgangsordningen og annullert for 2024. NVE vurderer at det i år ikke er nødvendig å justere det beregningsrelevante elforbruket eller den forventede finansieringen av overgangsordningen fram til 2035, siden det ikke foreligger vesentlige endringer fra estimatene som er gjort i tidligere år.

Det ble totalt annullert 15,02 millioner elsertifikater for 2024, mens den totale finansieringsforpliktelsen til målet og overgangsordningen var på 15,89 millioner elsertifikater (13,2 + 2,69). Det er dermed annullert 1,03 millioner elsertifikater mindre enn det finansieringsforpliktelsen tilsier for 2024. Avvik mellom finansieringsforpliktelsen og annullering for perioden 2012-2025 er allerede tatt hensyn til i den tekniske justeringen av elsertifikatkvoten for 2026.

På bakgrunn av dette anbefaler NVE å justere opp elsertifikatkvoten tilsvarende 0,87 millioner elsertifikater i 2026. Den tekniske justeringen resulterer i at elsertifikatkvoten for året 2026 endres fra 0,163 til 0,172.

Tabell 1 viser NVEs forslag til årlige elsertifikatkvoter fram til 2035 med endring fra gjeldende kvoter i grønt.

Endringer fra gjeldende kvoter			
År	Nye kvoter	Gjeldende kvoter	Endring i kvote
2026	0,172	0,163	0,009
2027	0,147	0,147	0,000
2028	0,125	0,125	0,000
2029	0,101	0,101	0,000
2030	0,083	0,083	0,000
2031	0,066	0,066	0,000
2032	0,049	0,049	0,000
2033	0,033	0,033	0,000
2034	0,016	0,016	0,000
2035	0,008	0,008	0,000

Tabell 1: NVEs forslag til nye kvoter sammen med endring fra gjeldende kvoter.

Teknisk justering av elsertifikatkvoten for 2026

Den tekniske justeringen av elsertifikatkvoten for 2026 er basert på hva som faktisk ble produsert i overgangsordningen og annullert for 2024. Det inngår tre ulike komponenter, som vist i kolonne A, B, C i tabell 2.

Teknisk justering basert på faktisk produksjon i overgangsordningen og det som faktisk var annullert for fjoråret				
	[A]	[B]	[C]	[D]=[A]+[B]-[C]
	Finansieringsforpliktelse til det felles elsertifikatmålet [TWh]	Produksjon i overgangsordningen [TWh]	Annullerte elsertifikater [TWh]	Teknisk justering for 2026 [TWh]
2023	13,2	2,69	15,02	+0,87

Tabell 2: Komponentene som inngår i den tekniske justeringen

Kolonne A viser fjorårets finansieringsforpliktelse til det felles norsk-svenske elsertifikatmålet på 28,4 TWh. Norge sin finansieringsforpliktelse til det felles elsertifikatmålet er fordelt som faste årlige beløp i kvotekurven. I 2024 utgjorde denne forpliktelsen en finansiering av elsertifikater tilsvarende 13,20 TWh.

Ved beregning av elsertifikatkvotene til og med 2020 legger man til grunn en årlig finansiering av elsertifikater tilsvarende om lag 1,47 TWh, et tall som kommer av at man fordeler 13,20 TWh likt mellom årene 2012-2020. Den årlige finansieringsforpliktelsen øker derfor med om lag 1,47 TWh hvert år frem mot 2020, som vist i tabell 3 nedenfor.

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
4,40	5,87	7,33	8,80	10,27	11,73	13,20	13,20	13,20	13,20	13,20

Tabell 3: Årlig finansieringsforpliktelse til det felles elsertifikatmålet i perioden 2014 - 2024

Kolonne B viser fjorårets produksjon fra anlegg som inngår i overgangsordningen, og er en del av Norges finansieringsforpliktelse. I slutten av februar hvert år er tall tilgjengelig for hvor mange elsertifikater som ble utstedt til anlegg i overgangsordningen det foregående året¹. I 2024 ble det utstedt elsertifikater tilsvarende en produksjon på 2,69 TWh fra anlegg i overgangsordningen.

Før dette tallet er tilgjengelig blir antakelsen om finansiering av elsertifikater til produksjon i overgangsordningen basert på normalårsproduksjon for anleggene. Produksjon varierer imidlertid med

¹ Tallet for utstedte elsertifikater til produksjon fra anlegg som inngår i overgangsordningen kan hentes fra den fjerde kvartalsrapporten for det foregående året på NVEs hjemmesider: <https://www.nve.no/energiforsyning/elsertifikater/statistikk-og-publikasjoner/?ref=mainmenu>. NVE henter dette tallet fra elsertifikatregisteret NECS.

været slik at faktisk utstedte elsertifikater til anlegg i overgangsordningen kan avvike fra antatt normalårsproduksjon i anleggene.

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
0,59	0,78	2,56	3,24	2,74	2,74	3,26	2,60	2,77	2,58	2,69

Tabell 4: Årlig produksjon fra anlegg som inngår i overgangsordningen i perioden 2014 - 2024

Kolonne C viser antall elsertifikater som ble annullert i Norge for det foregående året. Annulleringen for foregående år gjennomføres 1. april, og antall annullerte elsertifikater i Norge og Sverige offentliggjøres etter dette på NVEs hjemmesider². For 2024 ble det annullert 15,02 millioner elsertifikater i Norge, som tilsvarer en finansiering av 15,02 TWh ny fornybar kraftproduksjon.

Antall elsertifikater som faktisk blir annullert vil som oftest avvike fra finansieringsforpliktelsen (summen av kolonne A og B i tabell 1). Dette skyldes at det faktiske beregningsrelevante elforbruket som oftest avviker fra det man antok da kvotene ble fastsatt, og at produksjon i overgangsordningen avviker fra antatt normalårsproduksjon. Differansen mellom finansieringsforpliktelsen i kolonne A og B, og faktisk finansiering (annullering) i kolonne C, gir dermed grunnlaget for teknisk justering av kvoten i 2025.

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
5,3	6,9	9,6	11,1	12,6	14,03	14,72	16,19	16,14	14,75	15,02

Tabell 5: Antall elsertifikater som er annullert for perioden 2014 - 2024

Kolonne D i tabell 2 viser den tekniske justeringen for år 2026. Den totale finansieringsforpliktelsen av elsertifikater som inngår i målet og overgangsordningen, er på 15,89 millioner elsertifikater for 2024 (13,20 + 2,69). Det har totalt blitt annullert 15,02 millioner elsertifikater for året 2024. Det er dermed annullert 0,87 millioner elsertifikater færre enn hva finansieringsforpliktelsen tilsier.

Finansieringsforpliktelse til det felles elsertifikatmålet (A):	13,20 TWh
Produksjon i overgangsordningen (B):	+ 2,69 TWh
Annullerte elsertifikater (C):	- 15,02 TWh
Teknisk justering for 2026 (D):	= +0,87 TWh

² Siste nytt om elsertifikater: <https://www.nve.no/energiforsyning/elsertifikater/siste-nytt-om-elsertifikater/?ref=mainmenu>

Teknisk justering av elsertifikatkvotene 2025-2035

NVE har vurdert om kvotene for 2025 til 2035 må justeres basert på endrede forventninger til framtidig beregningsrelevant elforbruk og framtidig produksjon fra kraftverk som inngår i overgangsordningen.

NVE vurderer at det i år ikke er nødvendig å justere det beregningsrelevante elforbruket. Den forventede finansieringen av overgangsordningen er justert ned med 0,03 TWh i 2026 grunnet utmeldinger fra ordningen.

Ved teknisk justering av elsertifikatkvotene 2026-2035 inngår det fire komponenter, som vist i kolonne A, B, D, og E i tabell 6.

	[A]	[B]	[D]	[E]	$[F]=([A]+[B]+[D])/[E]$
	Finansieringsforpliktelse av elsertifikater fra kraftverk som inngår i det felles norsk-svenske målet [TWh]	Forventet finansiering av elsertifikater fra kraftverk som inngår i overgangsordningen [TWh]	Teknisk justering 2026 [TWh]	Beregningsrelevant elforbruk [TWh]	Elsertifikatkvoter med ikrafttredelse 1. jan. 2026
2026	12,47	1,81	0,87	87,9	0,172
2027	11,73	1,20		88,1	0,147
2028	10,27	0,75		88,3	0,125
2029	8,80	0,13		88,3	0,101
2030	7,33	0,03		88,3	0,083
2031	5,87	0,00		88,6	0,066
2032	4,40	0,00		89,0	0,049
2033	2,93	0,00		89,2	0,033
2034	1,47	0,00		89,9	0,016
2035	0,73	0,00		90,2	0,008

Tabell 6: Teknisk justering av framtidige elsertifikatkvoter

Kolonne A viser Norges årlige finansieringsforpliktelse for ny produksjon etter 2012. Fra og med 2020 skal Norge annullere elsertifikater tilsvarende en produksjon på 13,2 TWh til og med 2025, for så å gradvis redusere den årlige finansieringsforpliktelsen mot 2035, etter hvert som godkjente anlegg fases ut av ordningen.

Kolonne B viser et estimat på produksjon fra anlegg som inngår i overgangsordningen i perioden 2026 - 2035. Norge skal finansiere elsertifikater tilsvarende all produksjon fra anlegg i overgangsordningen i Norge. Ved beregning av de framtidige elsertifikatkvotene må man derfor estimere den årlige produksjonsmengden som forventes fra anleggene i overgangsordningen. Denne mengden estimeres ved å redusere den totale normalårsproduksjon som er godkjent innenfor overgangsordningen per dags dato, med normalårsproduksjonen som årlig fases ut av ordningen.

Det er heller ingen flere anlegg som ble godkjent i overgangsordningen, da siste frist for å søke om elsertifikater for produksjon i overgangsordningen var den 1. april 2016³.

Kolonne D viser den tekniske justeringen for 2026. For utregning, se tabell 2.

Kolonne E viser NVEs framskrivinger for beregningsrelevant elforbruk per år til og med 2035. Dersom det forventes større endringer, kan det være nødvendig å justere elsertifikatkvotene opp eller ned for årene fram mot 2035. Framover vil NVE tilstrebe å koordinere eventuelle oppdaterte forventninger om det beregningsrelevante elforbruket med tilsvarende oppdateringer på svensk side, og i så tilfelle varsle markedet om dette i god tid før forslaget til teknisk justering av kvotene legges fram.

NVE vurderer at det i år ikke er nødvendig å gjøre en ny vurdering av det beregningsrelevante elforbruket fram til 2035 siden det ikke foreligger vesentlige endringer fra framskrivingene som ble gjort i 2018.

Kolonne F i tabell 6 viser beregnete kvoter fram til og med 2035. Kvotene regnes ut ved å summere kolonne A, B og D, for så å dele på kolonne E.

³ Vedtak som har blitt påklagd Energidepartementet eller som har lang behandlingstid grunnet særskilte forhold kan gjøre at anlegg har blitt godkjent i overgangsordningen etter 1.4.2016. Imidlertid vil trolig ikke kvotekurven til 2035 justeres for ny kunnskap om finansiering av anlegg i overgangsordningen i framtiden, da ingen flere anlegg godkjennes innenfor overgangsordningen og NVE antar at klagesaker fra overgangsordningen er ferdig behandlet.